

Mededelingen van het Verbond der Vlaamse Academici V.V.A.

13e jaargang - nr. 3
maart 1968
verschijnt maandelijks

Sekretariaat: Em. Jacquainlaan 126 Brussel 1. Tel. 02/18.68.20
PR 4292.38.

Bestuur V.V.A.

Prof. em. Dr. C. Heymans, Erevoorzitter
Prof. Dr. W. Opsomer, voorzitter
Dr. K. Goddeeris, 1e ondervoorzitter
Dr. S. Dessers, 2e ondervoorzitter
Lic. H. Aelvoet, sekretaris
Dr. R. de Beule, sekretaris-verslaggever
Lic. E. F. Brieven, penningmeester

Redactieverantwoordelijken

Lic. P. Mulder, gouv Antwerpen
Mr. P. Bauters, gouv Brabant
Dr. B. Hermans, Campinia Academica
Ir. F. Hendrickx, gouv Limburg
Lic. J. Soenen, gouv Oost-Vlaanderen
Dr. A. van Lerberghe, gouv West-Vlaanderen

Vragen na een betoog

Een Vlaams gewezen minister sprak op een studiedag te Leuven . . .

Aan de hand van kranteverslagen — meer verzorgd dan anders het geval is — kon de gemeenschap de inhoud van de toespraak ontleden en bespreken.

In de Centrale-Raadsvergadering van het V.V.A. (op 24 februari 1968) werden de hiernavolgende vragen gesteld:

Heeft de heer Eyskens de huidige universiteit niet verward met de vroegere latijnstalige instelling die gedurende eeuwen noch frankofoon noch nederlands-talig was?

Is hij ook niet vergeten dat de Leuvense universiteit van na 1830 die was van het „jamais” van kardinaal Mercier?

Van de neergekogelde Berten Vallaeys?

Van het „Concilium abeundi” aan het adres van Paul Beeckman, Richard Declecq, Roger Geyselincq, Tony Herbert, Geraard Romsee en anderen?

Van Franse beleids sfeer in het hart van Vlaams-Brabant met een aanbouwseltje voor „Vlaamse leergangen” (pog u andersom zo wat in te denken in Wallonië „Cours Français pour les Wallons”!).

Van stompzinnige verordeningen?

Van eenzijdig gerichte arrestaties?

Van dito Rijkswacht-brutaliteiten?

Heeft de gewezen eerste-minister, die in zijn betoog droomt van „de grootste katholieke universiteit van de wereld” te Leuven, eraan gedacht dat in de kleine staat België, ten gerieve van een rein-ideologisch getinte universiteit „de grootste van de wereld” dan nog, nog heel lang het geld niet zal beschikbaar zijn daarvoor,

wijl er nog anders gekoncipieerde universiteiten ten koste van de gemeenschap in stand gehouden of uitgebouwd worden?

Voelde de spreker niet dat een rein-ideologisch enkelrichtingsmilieu geleidelijk voor een middeleeuws anakronisme gaat versleten worden?

De heer Eyskens pleitte voor „overheveling” van de franstalige afdeling naar Wallonië en niet naar het Brusselse, voor afschaffing van alle wetten die te Leuven de Nederlandse kultuursfeer schenden en voor twee autonome universiteiten met eigen bevestigingen . . .

Maar plots besloot hij dat die twee universiteiten „een geografische eenheid” moesten vormen en derhalve moesten gevestigd worden onmiddellijk bij de taalgrens (de spreker legde de klemtoon op de zéér korte afstand die de gedroomde frankofone campus scheiden zou van het Leuvense stadhuis!).

Heeft de heer Eyskens niet gemerkt dat hij zich hier voordoet als een sofist die in zijn premissen het begrip „overheveling” gebruikt in een betekenis die geen Vlaams verzet kan uitlokken, maar die er plots in zijn konklusie een toelichting aan toevoegt die het concept „overheveling” zelf wurgt! Een verhuis tot even voorbij de Leuvense stadspoort is geen overheveling, mijnheer Eyskens!

Was de minister ook niet een beetje cynisch toen hij intellectueel-koud en sarkastisch zei: „Ik weet niet waar het hart van Wallonië ligt” en verder verklaarde dat hij zich verzette tegen elk Vlaams protest tegen een vestiging van een frankofoon kaste-milieu aan de rand van Leuven, zoals hij ook zou verwerpen een Waals verzet tegen de ligging van de stad Leuven, in de buurt van dezelfde taalgrens . . .

Overheerste hier niet een bittere spot?

Kwam hier geen cynisme tot uiting dat het goede, het oprechte en het degelijke in een volksstreven niet wil zien en erkennen (cfr. motie VVA 20.268).

Dat de gewezen minister — als voorzitter van de A.C.W.-afdeling Leuven — zijn opzet voor middenstanders uiteenzette (zijn kiezers en „clientes”) was een spijtig verschijnsel.

Is de „algemene economische vooruitgang van de stad Leuven” maar een kruideniersaangelegenheid die heel wat minder om het lijf heeft dan het algemeen Vlaams volksbelang?

Heeft de minister hier niet al te opvallend „zijn baantje” willen dienen?

De heer Eyskens heeft gauw gemerkt dat zijn opvattingen niet met geestdrift begroet werden. Hij korrigeerde die dan door openbaar te verklaren dat zijn visie helemaal geen „plan” behelsde, maar enkel een losse greep van bedenkingen bevatte . . . Weet de staatsman niet dat — net als een auteur het doen moet — zekere „vondsten” beter niet worden verwoord?

MOTIE van 13 februari 1968

Het Verbond der Vlaamse Academics

Verwerpt het plan Eyskens

1. omdat een verhuis van de U.C.L. tot voorbij een stadspoort van Leuven, geen „overheveling” kan geheten worden;
2. omdat een kind weet dat het de tegen-natuurlijke en anti-sociale kaste van frankofonen is die sinds meer dan honderd jaren te Leuven geweigerd heeft zich aan te passen bij het Nederlandstalige Volksmilieu;
3. omdat het agressief franstalig kultuurimperialisme moet ondergebracht worden heel ver van de taalgrens, opdat het in Leuven eens eindelijk normaal rustig zou worden en aangenaam om te leven;
4. omdat de verwerkelijking van de Eyskens-opzet alleen de traditionele sfeer van frankofone uitdagen de aanmatiging in Leuven-stad nog met meer aanstellerigheid dan te voren door de zg. „bannelingen” zou doen uitleven.

V.A.V. en V.V.A.

Op het Jaarlijks Feestmaal (Antwerpen, 23 februari 1968) van de Vlaamse Architectenvereniging, werd de Algemeen Voorzitter van het Verbond der Vlaamse Academics, — qualitate qua — uitgenodigd aanwezig te zijn, om er zijn opvatting te verwoorden omtrent een cultureel samenwerken van de twee verenigingen.

Aan de toespraak van Prof. Dr. W. Opsomer ontlenen we wat volgt.

Als algemeen voorzitter van het V.V.A. ben ik uw dankbare genodigde en gaarne heb ik uw vriendelijk gebaar beantwoord.

U heeft deze avond geplaatst onder het motto: „Door samenwerken - medebouwen aan eigen bestuur”.

Toen ik, vier jaar geleden, het algemeen voorzitterschap van het Verbond der Vlaamse Academics aanvaardde, werd me in de Antwerpse afdeling van het Verbond gevraagd een antwoord te geven op het gestelde „Waarheen met het V.V.A.?”.

Erg moeilijk was de beantwoording niet.

Maar één facet werd op een méér illustratieve wijze toegelicht: dat van de **plicht** voor onze intellectuelen zich in te zetten voor het redden (voor zoveel het nog kan) van ons levens-dekor. Onder „dekor” verstaande, de Ruimtelijke-Ording, de Stedenbouw en de Woning ten gerieve van de mens, in Vlaanderen . . .

Het beeld van wat het dekor zou moeten zijn — heb ik toen — met aandacht voor heel wat details opgeroepen.

Te Brussel, te Hasselt en te Antwerpen heb ik de lezing steeds ten gehore gebracht. Opzettelijk in het milieu van academics, om eventuele tegenspraak te verwekken en uit te lokken . . . Ik beleefde het nergens. Men sloot overal aan bij de visie op een geordend landschap (zowel het natuur- als het kultuurlandschap). Overal aanvaardde men het beeld van steden, opwaarts geconcipeerd, om het natuur-gegeven zoveel mogelijk uit te sparen en te redden.

Men beaamde de opzet van wooneenheden te scheppen in de open sfeer van licht, lucht en rust, hoog boven het geroes van spanning en drukte.

„Spanning en drukte.”

Ik heb de woorden uitgesproken.

Zij kenmerken sinds enkele decennia, heftiger steeds, de levenstaken van elk van ons.

Wij staan schier onbewapend tegenover die ononderbroken agressie op ons uitgeoefend, door arbeidstaak, arbeidsplicht, arbeidsdrang, arbeidsbevel, arbeidsdikta-tuur, arbeidsmisdadigheid . . .

Ook dáár zullen we eerlang ook eens gemeenschappelijk, het organigram moeten „her”denken . . .

Een onderdeel van die problematiek blijft dan voor mij de woning en haar omgeving (de twee vormen trouwens één bestel).

De woning die, meer dan ooit, voor elkeen de burcht moet worden van het eigen levensbesef en de eigen „geestelijke gezondheid”.

Het begrip „Bouwmeester” roept automatisch het beeld op van de tegenspeler: de Bouwheer. Tussen beiden staan het Bouwsel en de Aannemer. Het geld gaat naar deze laatste.

Er is aktueel veel geld vereist voor een bouwwerk. De meer goeoden beschikken er het ruimste over. En hier verschijnt uiteindelijk de universitair gevormde. Hij moet — dank zij zijn gescherpt redelijk inzicht — begrijpen en hij moet het ook de anderen doen begrijpen, dat geheel nieuwe zienswijzen zich onweerstaanbaar opdringen, met het oog op de aanleg van een tegelijk individueel en kollektief aanvaardbaar levens-dekor.

En daarom is deze ontmoeting een gelukkig gebeuren als aanknopingspunt voor de morgen te bespreken modaliteiten van „Samenwerken om eigen kultuur samen op te bouwen”.

Eerlang zullen in de Centrale Raad van ons Verbond de modaliteiten van samenwerking besproken worden.

VERKLARING (18 februari 1968)

Het 5-Novemberkomitee en het Koördinatiekomitee Taalregeling Hoger Onderwijs

- stellen vast dat de val van de regering bewijst dat er door de Brusselse machthebbers niet meer kan geregeerd worden tegen de Vlaamse volkswil in;
- stellen vast dat Vlaamse ministers en parlementsleden hun houding hebben afgestemd op die volkswil;
- brengen hulde aan de professoren, het wetenschappelijk personeel, de studenten, de jongeren, voor hun aktie;
- betreuren dat er in deze kwestie geen parlementaire uitspraak tot stand kwam door middel van een stemming;
- onderstrepen dat de Vlaamse stellingen in genedele gericht zijn tegen de Waalse gemeenschap;
- protesteren tegen de gewelddadige onderdrukking van de vrije meningsuiting door de Brusselse machthebbers;
- wijzen erop dat geen enkele regeringsverklaring aanvaardbaar is die niet als een basiselement van de universitaire expansie het principe van de volledige overheveling van Leuven-Frans naar Wallonië, en niet naar Brussel, inhoudt;
- roepen alle Vlamingen op tot versterkte aktie voor de integrale realisatie van de doelstellingen van de 5-Novemberbetoging:
  1. Volledige overheveling van Leuven-Frans naar Wallonië en autonomie voor Leuven-Nederlands.
  2. Volwaardige verdubbeling en tweeledigheid van de Brusselse universiteit.
  3. Gewaarborgde toepassing van de taalwetten.
  4. Geen verdere uitbreiding van de Brusselse olievlek, die dient beperkt tot de 19 gemeenten, ter beveiliging van Vlaams-Brabant.
  5. Uitbouw van een volledig Nederlandstalig onderwijsnet te Brussel.
  6. Nationaal statuut voor Hoofdstad-Brussel.
  7. Oprichting van een provincie Vlaams-Brabant.

VERKLARING

Het 5-Novemberkomitee en het Koördinatiekomitee Taalregeling Hoger Onderwijs, die alle niet-partijpolitieke Vlaamse verenigingen groeperen, hebben in een plenaire vergadering van 13 februari het plan van de vestiging van Leuven-Frans te Hamme-Mille, Nethen aandachtig onderzocht. De Komitees waarschuwen de Vlamingen ervoor dat dit plan van aard is de Vlaamse eendracht te verstoren.

De Komitees stellen vast dat deze voorstellen in feite geen werkelijke overheveling betekenen, maar een expansie van de bestaande Leuvense universiteit.

Zij stellen met voldoening vast dat de overheveling naar Brussel niet wordt weerhouden.

Zij stellen vast dat de voorstellen niet geformuleerd werden in het geheel van de universitaire expansie en dat de rijksuniversiteiten en de Antwerpse centra er niet worden in vernoemd.

Zij stellen vast dat de essentieel universitaire problemen op deze wijze op de eerste plaats in functie van de politieke problematiek van het ogenblik worden gezien.

De Komitees betreuren dat dit plan de dialoog miskent die tussen Walen en Vlamingen op gang gekomen is over de noodzakelijke inplanting van een universiteit te midden en ten dienste van de eigen gemeenschap.

De komitees wijzen de voorgestelde vestiging te Hamme-Mille, Nethen om verschillende redenen af:

- van sociaal standpunt uit en in het raam van de democratisering van het hoger onderwijs gaat het niet op, dat er in het centrum van het land, dat reeds het hoogste universitair scholariteitskoëfficiënt bezit, vier universitaire instellingen zouden bestaan;
- van Vlaams standpunt uit is die vestiging een gevaar voor de gaafheid en de homogeniteit van het Vlaamse gebied ten Zuiden van Leuven en ten Z.-O. van Brussel;
- van financieel standpunt uit impliceert die vestiging overbodige uitgaven in een randgebied, dat geen de minste stedelijke infrastructuur bezit en moeilijk bereikbaar is.

De Komitees oordelen overigens dat de beveiliging van Vlaams-Brabant en de volwaardige aanwezigheid van de Vlamingen te Brussel onvervreembare rechten zijn en er dus geen sprake kan zijn er enig wisselgeld voor te betalen.

Uit de Gouwen

Limburg

Februari: „Kulturele aanwezigheid door het onderwijs in het buitenland” door Drs. J. Wilmots, ex-lector Nederlands aan de Universiteit van Frankfurt am Main, leraar Prov. Hoger Handelsinstituut te Hasselt.

Nederlands is geen wereldtaal. Het bestaan van de Nederlandse taal in België is nog minder bekend. Voorbijgestreefde opvattingen, die een verschil willen maken tussen Nederlands en Vlaams, leven nog na.

Dat er niettemin in Europa (Oost en West) 53 en overzee 16 lectoraten en leerstoelen Nederlands zijn aan de universiteiten, is een verheugend verschijnsel, toestand die door de Nederlands-Belgische samenwerking ter zake nog verbeterd.

Uit eigen ervaring legde de spreker uit hoe het onderwijs gegeven wordt. Zeer duidelijk zette de spreker het waarom, het belang van het bestaan van de kussens Nederlands in het buitenland uiteen.

Er is veel geduld en psychologisch doorzicht nodig om allerlei misverstanden te voorkomen of op te ruimen. Begrip voor de spanningen tussen de volksgemeenschappen in België, spanningen die een diepere achtergrond hebben dan alleen de taal, wordt ook op deze wijze in het buitenland bijgebracht.

Het is haast ontmoedigend dat niet eens 10% van de uitgenodigden deze fijne, leerrijke en knap gehouden lezing kwamen bijwonen.

Brabant

Februari: T.V.-reeks „Beschuldigde sta op” door Mr. M. Croonenberghs.

De heer Croonenberghs sprak over het ontstaan van de T.V.-reeks en legde het verband uit tussen historische processen en de processen zoals ze door de T.V. gebracht werden, waarbij hij zijn uiteenzetting doorspekte met juridische bijzonderheden. De eed door de getuige af te leggen wordt tegenwoordig weggelaten omwille van het vlot spel-verloop, daarentegen wordt er over gewaakt dat de geest van de oorspronkelijke processen geëerbiedigd wordt.

Ook in Brabant schitterden de leden . . . door hun afwezigheid.

Oost-Vlaanderen

Februari: Maurits de Wilde: Persvrijheid in België. 79 aanwezigen.

West-Vlaanderen

Februari: Maurits de Wilde: Objektiviteit in de B.R.T.. 120 aanwezigen.

April: 2de vrijdag: Lic. Jean Roumans, bankdirecteur: over ekonomie.

Telegram aan Mgr. Desmedt op 3-2-1968:

„Het bestuur en de leden van het Verbond der Vlaamse Academici afdeling Kortrijk feliciteren Monseigneur voor de loyale houding die hij ten opzichte van de Vlaamse gemeenschap heeft aangenomen. Zij verhopend dat de rechtmatige eis van deze evenwaarde kultuurgemeenschap uiteindelijk, mede dank zij zijn bemiddeling, zal ingewilligd worden.”

West-Vlaanderen heeft zijn ledenwerving voor 67/68 afgesloten met 153 nieuwe leden die allemaal hartelijk welkom geheten worden.

Meteen wordt de ledenwerving voor 68/69 aangevat, deze maal niet alleen in het Kortrijkse, maar met een nieuwe afdeling in Oostende die waarschijnlijk reeds in mei a.s. zal starten. Volgend jaar zou dan Brugge aan de beurt zijn.

We spraken reeds enkele malen over de oprichting van een afdeling te Halle. De eerste bijeenkomst heeft plaats gehad op 5 april, spreker: Karel Aerts, dir. zender Brabant: „Tenoren, dirigenten en prima-donna's”.

De bijeenkomsten zullen steeds plaats vinden op de eerste vrijdag van de maand in het „Hotel des Eleveurs” Basiliëkstraat te Halle.

Dr. Juris **Hugo Goens**, Keuredreef 109 Jette (Brussel 9) heeft een beroep gedaan op ons sekretariaat, om hem te helpen bij het vinden van een passende werkkring. Zijn voorkeur gaat uit naar organisatie-werk, administratie, studiedienst of sekretariaatswerk.

Wie denkt te kunnen helpen, richtte zich tot de betrokkene (tel. 02—26.65.23) of tot ons sekretariaat.

Aanbevolen voor:

KREDIET
BELEGGINGEN
VERZEKERINGEN

Private Spaarkas

Gesticht in 1917

Guldenvlieslaan 83 - Brussel 6

N.V. CENTRALE HYPOTHEEK- EN VERZEKERINGSKAS

Alg. Beheerder: E. F. BRIEVEN